

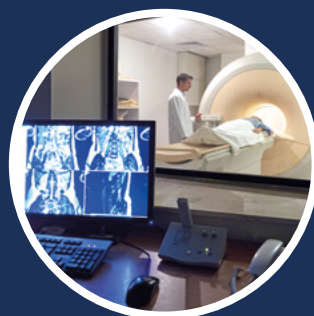
GIG
CYMRU
NHS
WALES

Rhwydwaith
Cancer Cymru
Wales Cancer
Network

**Cynllun Gwella
Gwasanaethau
Canser ar gyfer
GIG Cymru
2023-2026**

CRYNODEB

**Mae'r GIG yng Nghymru
wedi ysgrifennu cynllun
gwella cancer sy'n disgrifio
sut y gallwn wella
gwasanaethau cancer.**

**Bydd y cynllun yn sicrhau
bod canlyniadau gofal
cancer a'r profiad y mae
pobl yn ei gael o ofal
cancer yn well.**

**Dyma Gynodeb o Gynllun
Gwella Cancer Cymru
2023-2026.**

Mae mwy o bobl nag erioed sy'n byw yng Nghymru yn cael cancer; bydd y cynllun gwella hwn yn helpu'r bobl hynny sy'n gweithio ym maes gofal cancer i wella'r gwasanaethau. Mae'r cynllun gwella cancer yn disgrifio pwy sy'n gyfrifol am wneud gwelliannau, pryd y gwelir y gwelliannau hynny, a pha gamau fydd yn cael eu cymryd i sicrhau bod y gwelliannau hyn yn digwydd.

Mae'r cynllun gwella cancer yn ystyried pob agwedd ar ofal, o'r camau gweithredu sydd eu hangen i geisio atal cancer rhag digwydd yn y lle cyntaf, i ddiagnosis, i driniaeth a byw gyda chanser neu farw gydag urddas gyda chanser.

Ymdrinnir â'r meysydd hyn yn yr adrannau canlynol:

- 1** Atal pobl rhag cael cancer (Atal Cancer)
- 2** Nodi cancer cyn gynted a phosibl (Diagnosis Cynnar)
- 3** Nodi bod gan berson ganسر yn gyflymach (Diagnosis Cyflymach)
- 4** Gwella amseroedd aros ar gyfer triniaeth cancer (Adferiad Gofal wedi'i Gynllunio)
- 5** Polisi iechyd cenedlaethol sy'n gwella gofal cancer ac amseroldeb (Cydymffurfio â'r Llwybr Cancer Sengl / Llwybrau Optimaidd Cenedlaethol)
- 6** Trin cancer yn effeithiol (Triniaethau Effeithiol)
- 7** Gofal i'r cleifion hynny na ellir gwella'u cancer (Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes)
- 8** Cefnogi cleifion cancer a gwella gwasanaethau (Gwella Profiad Cleifion)
- 9** Cydweithio i wella gwasanaethau (Galluogwyr System Gyfan Allweddol)

1 Atal pobl rhag cael cancer (Atal Cancer)

Mae canserau yn llawer yn fwy cyffredin a ninnau mynd yn hŷn.

Gall ffactorau risg fel ysmygu, bod dros bwysau, bwyta deiet afiach, ac yfed alcohol gynyddu'r siawns o gael cancer. Mae cancer yn aml yn bodoli ochr yn ochr â chyflyrau iechyd eraill fel problemau'r galon, problemau anadlu, diabetes, a strôc. Mae pobl sy'n byw mewn ardaloedd incwm is yn fwy tebygol o gael y cyflyrau hyn.

Mae rhai mathau o feirysau (fel y feirws papiloma dynol (HPV) yn gallu achosi rhai mathau o ganser). Mae brechlyn yn cael ei gynnig fel mater o drefn i bobl sy'n gymwys, pobl yn eu harddegau yn bennaf (ond nid yn unig). Mae'r brechlyn yn amddiffyn rhag y mathau o feirws papiloma dynol sy'n achosi'r canserau hyn.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Parhau i gefnogi prosiectau, rhaglenni a mentrau cenedlaethol sy'n helpu pobl i leihau'r risg o ganser a phroblemau iechyd eraill y gellir eu hosgoi.
- ✓ Sicrhau bod pawb yng Nghymru sydd â hawl i gael brechlyn rhag y feirws papiloma dynol yn gallu ei gael.
- ✓ Bydd Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru, gwasanaethau gofal sylfaenol (meddygon teulu a thimau gofal iechyd cymunedol) ac ysbytai yn helpu i gefnogi'r cyhoedd a chleifion cancer i wneud dewisiadau iachach o ran eu ffordd o fyw.

Rhwng

30-50%

o ganserau yn ataliadwy oherwydd gallant gael eu hachosi gan ein ffordd o fyw

2 Nodi cancer cyn gynted â phosibl (Diagnosis Cynnar)

Pan fydd cancer yn cael ei nodi'n gynnar, mae'n fwy tebygol y bydd y claf yn cael canlyniad gwell.

Cynigir cyfleoedd i rai pobl gymryd rhan mewn profion sgrinio rheolaidd er mwyn nodi rhai mathau o ganser (fel cancer y fron, cancer y coluddyn a chanser ceg y groth). Fodd bynnag, rydym yn gwybod nad yw pawb yng Nghymru yn dewis cymryd rhan mewn profion sgrinio.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Defnyddio data gwell i nodi ble a pham nad yw pobl yn manteisio ar gyfleoedd sgrinio a fydd yn ein helpu i gymryd camau penodol.
- ✓ Bydd Ymddiriedolaeth GIG Iechyd Cyhoeddus Cymru, gwasanaethau gofal sylfaenol (meddygon teulu a thimau gofal iechyd cymunedol) ac ysbytai yn cydweithio i geisio cynyddu nifer y bobl sy'n cymryd rhan mewn sgrinio.

Cael pobl yn barod ar gyfer triniaeth cancer cyn iddo ddechrau (Optimeiddio Iechyd / Rhagsefydlu)

Mae optimeiddio iechyd a rhagsefydlu yn golygu paratoi pobl i ymdopi'n well â'r profion a ddefnyddir i wneud diagnosis o ganser, sgîl-effeithiau triniaeth cancer, ac adfer ar ôl cael triniaeth.

Mae hyn yn cynnwys annog pobl i fod mor egnïol â phosibl, bwyta'n iach a gofalu am eu llesiant meddyliol. Yng Nghymru, rydym yn dechrau cynnig rhagsefydlu i rai pobl sy'n cael diagnosis o ganser, ond nid pawb.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Gosod safonau ar gyfer sefydliadau gofal iechyd yng Nghymru er mwyn sicrhau bod gan gleifion fynediad teg at ragsefydlu a bod y gwasanaethau a gynigir o'r un safon ledled Cymru.
- ✓ Bydd gwasanaethau gofal sylfaenol, ysbytai ac elusennau yn cydweithio i hyrwyddo pwysigrwydd ceisio cymorth os oes unrhyw arwyddion neu symptomau o ganser sy'n peri pryder ac annog pobl sydd wedi cael diagnosis o ganser i gadw'n iach wrth aros am driniaeth. Bydd hyn yn cynnwys cefnogi pobl a grwpiau heb gynrychiolaeth i gael mynediad at y gwasanaethau hyn.

3 Nodi bod gan berson ganser yn gyflymach (Diagnosis Cyflymach)

Mae pobl sy'n cael diagnosis o ganser mor gynnar â phosibl yn fwy tebygol o fyw'n hirach a chael llai o gymhlethdodau o ganlyniad i'r triniaethau.

Mae'r GIG yng Nghymru yn dod â grŵp o arbenigwyr ynghyd i edrych ar sut y gallwn wneud diagnosis o ganser mor gynnar â phosibl ledled Cymru.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Mae gwaith eisoes wedi dechrau i helpu i roi diagnosis i bobl yn gyflymach drwy Glinigau Diagnosis Cyflym. Bydd y rhain yn cael eu cyflwyno ledled Cymru.
- ✓ Datblygu canolfannau penodol lle gall pobl fynd i gael profion ac ymchwiliadau yn gyflymach ac yn fwy effeithlon, weithiau i gyd ar yr un pryd. Gall y rhain fod mewn ysbytai neu leoliadau nad ydynt yn ysbytai a gallant gwmpasu rhanbarthau mwy. Bydd profion canser yn cael blaenoriaeth yn y canolfannau hyn.

4

Gwella amseroedd aros ar gyfer triniaeth cancer (Adferiad Gofal wedi'i Gynllunio)

Mae'r amseroedd aros am brofion a thriniaeth ar gyfer cancer wedi cynyddu'n sylweddol oherwydd yr effaith a gafodd COVID ar y gwasanaethau iechyd. Cafodd llawer eu hoedi oherwydd y mesurau a gymerodd y GIG yng Nghymru i reoli'r pandemig ond hefyd oherwydd nad oedd y gweithlu ar gael i ddarparu'r gofal yr oedd ei angen ar gleifion.

Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod nodau i sefydliadau gofal iechyd leihau'r amseroedd aros. Bydd angen i bob sefydliad gofal iechyd gydweithio i sicrhau bod amseroedd aros ar gyfer cael diagnosis cancer a thriniaethau cancer yn gwella.

Cytunwyd ar gyfres o Lwybrau Optimaidd Cenedlaethol sy'n disgrifio'n glir beth ddylai ddigwydd i'r rhan fwyaf o gleifion wrth iddynt fynd ar hyd eu taith cancer.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Bydd sefydliadau gofal iechyd yn gweithio mewn modd gwahanol er mwyn cwtogi'r amser y mae'n rhaid i gleifion aros am brofion a thriniaeth cancer, er enghraifft drwy ddarparu mynediad iddynt at ganolfannau diagnostig cyflym un stop, gan gydymffurfio â'r Llywybrau Optimaidd Cenedlaethol; a defnyddio technoleg fel y gall meddygon wneud diagnosis o ganserau'r croen yn gyflymach.
- ✓ Bydd sefydliadau gofal iechyd yn gweithio ar draws ffiniau i helpu i leihau amseroedd aros ar draws rhanbarthau yn hytrach nag yn eu hardaloedd eu hunain yn unig.

5

Polisi iechyd cenedlaethol sy'n gwella gofal cancer ac amseroldeb (Cydymffurfio â'r Llwybr Cancer Sengl / Llwybrau Optimaidd Cenedlaethol)

Mae Cymru wedi arwain y ffordd yn y Deyrnas Unedig o ran datblygu Llwybrau Optimaidd Cenedlaethol ar gyfer y rhan fwyaf o ganserau.

Dylai cleifion dderbyn triniaeth o fewn

62

diwrnod

o'r adeg yr amheuir cancer

Mae'r Llwybrau Optimaidd Cenedlaethol yn disgrifio'r hyn a ddylai ddigwydd i unigolyn y tybir ei fod yn dioddef o ganser gan sicrhau ei fod yn cael ei weld, ei drin a'i gefnogi mewn modd amserol. Mae'r Llwybrau'n defnyddio'r ymchwil a'r dystiolaeth orau i ddisgrifio pa ymchwiliadau a thriniaeth ddylai ddigwydd ac ym mha drefn. Mae'r Llwybrau Optimaidd Cenedlaethol yn helpu gwasanaethau i gyrraedd targed y Llwybr Cancer Sengl. Dyma'r ffordd safonol y mae sefydliadau gofal iechyd yn cyfrif ac yn adrodd ar amseroedd aros cancer. Dylai cleifion gael eu triniaeth o fewn 62 diwrnod i'r adeg y tybir bod cancer arnynt.

Dylai hyn helpu i wella profiad y claf a llwyddiant y driniaeth drwy wella diagnosis cynnar a lleihau amseroedd aros.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Monitro, adolygu ac olrhain darpariaeth y Llwybr Cancer Sengl a'r defnydd o'r Llwybrau Optimaidd Cenedlaethol yn unol â thargedau a osodwyd gan Lywodraeth Cymru.

6 Trin cancer yn effeithiol (Triniaethau Effeithiol)

Mae tair prif ffordd o drin cancer: llawdriniaeth, radiotherapi, a therapi systemig gwrth-ganser. Mae pob un o'r triniaethau hyn yn ceisio gwella cyfraddau goroesi cancer a/neu ansawdd bywyd.

Llawfeddygaeth

Llawfeddygaeth yw llawdriniaeth neu weithdrefn sy'n ceisio tynnu rhywfaint neu'r cyfan o'r cancer ac o bosibl rhywfaint o'r meinwe sydd gerllaw'r cancer allan o'r corff. Gall hyn helpu i stopio'r cancer rhag tyfu a'i atal rhag effeithio ar y corff a gall helpu triniaethau eraill i weithio'n well.

Radiotherapi

Mae Radiotherapi yn cael ei ddefnyddio i drin rhai canserau drwy ddefnyddio pelydrau-X neu fathau tebyg o ymbelydredd i atal y cancer rhag tyfu neu ei ddinistrio.

Therapi Systemig Gwrth-Ganser

Ystyr therapi systemig gwrth-ganser yw unrhyw driniaeth cyffuriau a ddefnyddir i reoli neu drin cancer, mae hyn yn cynnwys cemotherapi, imiwnotherapi, therapi wedi'i dargedu, therapi hormonaidd neu gyfuniad o'r rhain.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Cydweithio i sicrhau bod pob claf yn cael mynediad gwell at y triniaethau cancer gorau a mwyaf effeithiol.
- ✓ Datblygu fersiwn ddigidol o'r cerdyn rhybuddio claf ar gyfer cleifion sy'n derbyn therapi systemig gwrth-ganser. Cardiau gwybodaeth o faint waled yw'r cardiau rhybuddio, sy'n rhoi cyngor ac arweiniad i gleifion a gweithwyr gofal iechyd proffesiynol i'w helpu i reoli unrhyw symptomau y gallent eu profi yn ystod, neu ar ôl, eu triniaeth.
- ✓ Gwneud argymhellion er mwyn sicrhau bod cleifion yn cael mynediad at wybodaeth a chyngor 24 awr y dydd, saith niwrnod yr wythnos ynglŷn â'u therapi systemig gwrth-ganser. Mae hyn oherwydd y gall cael therapi systemig gwrth-ganser achosi sgil-ffeithiau, a phroblemau meddygol eraill y mae angen i weithwyr gofal iechyd proffesiynol eu hasesu.
- ✓ Gwella hygyrchedd ac amseroedd aros i gleifion sydd angen radiotherapi.
- ✓ Sicrhau bod y prosesau, yr wyddoniaeth a'r technolegau diweddaraf yn cael eu defnyddio mewn radiotherapi i sicrhau'r buddion gorau posibl i gleifion a gwella gwasanaethau.

Gwasanaethau Oncoleg Acíwt

Caiff rhai cleifion wybod am y tro cyntaf fod ganddynt ganser mewn adran achosion brys ysbyty pan fyddant yn ymgyflwyno â phroblem frys newydd. Mae hwn yn digwydd yn fwy cyffredin gyda rhai mathau o ganser. Mae cleifion sy'n cael diagnosis o'r fath yn dueddol o gael profiad gwaeth, ac mae'r canlyniadau'n aml yn waeth oherwydd ei bod yn bosibl bod y diagnosis o ganser yn digwydd yn ddiweddarach.

Gall rhai cleifion gael sgil-ffeithiau o'u canser neu o'r driniaeth a bydd angen iddynt gael cymorth brys gan weithwyr gofal iechyd proffesiynol.

Mae'r GIG yng Nghymru wedi datblygu gwasanaeth sy'n darparu cyngor a gofal arbenigol i gleifion sy'n ymgyflwyno fel achosion brys â chanser neu broblemau cysylltiedig. Gelwir y gwasanaeth hwn yn wasanaeth oncoleg acíwt.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Sicrhau bod y gwasanaethau oncoleg acíwt yng Nghymru yn gweithio i'r un set o safonau.
- ✓ Darparu mynediad cyfartal at dimau gwasanaethau oncoleg acíwt.
- ✓ Datblygu llwybrau sy'n benodol i gleifion sy'n cyflwyno fel hyn er mwyn cael y gofal cywir iddynt cyn gynted â phosibl a gwella'u profiad.

Gwasanaethau arbenigol (Cyflunio a Chynaliadwyedd Gwasanaethau Arbenigol / Trydyddol)

Mae Pwyllgor Gwasanaethau Iechyd Arbenigol Cymru yn gyfrifol am sicrhau bod gan boblogaeth Cymru fynediad teg a chyfartal i wasanaethau arbenigol a chymhleth. Dim ond mewn rhai ysbytai neu ganolfannau penodol y darperir y gwasanaethau hyn. Nod y cynllun yw gwella ansawdd y gwasanaethau hyn a mynediad iddynt.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Sicrhau bod cleifion yn cael mynediad cyfartal at wasanaethau cancer arbenigol megis profion diagnostig arbenigol, er enghraifft sganiau cancer arbennig a radiotherapi a thriniaethau llawfeddygol arbenigol, drwy wella'n barhaus sut mae Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru yn datblygu ac yn monitro profion a thriniaethau arbenigol. Er mwyn sicrhau bod y rhain yn cael eu darparu i'r safon uchaf a bod modd eu cynnal, weithiau bydd angen i gleifion deithio ymhellach i gael y profion a'r triniaethau hyn.

Defnyddio technoleg newydd i wella prosesau canfod, diagnosis a thriniaethau cancer (a elwir weithiau yn Feddygaeth Fanwl)

Mae cancer yn aml yn cael ei achosi pan fo'r genynnau yng nghelloedd ein corff yn mynd o chwith. Genomeg cancer yw'r astudiaeth o sut y gall y newidiadau hyn yn ein genynnau achosi cancer. Mae datblygiadau yn y maes hwn yn gyffrous ac yn torri tir newydd ar gyfer canfod a thrin cancer a lleihau sgil-ffeithiau'r driniaeth. Mae hyn yn golygu y bydd ffyrdd newydd o wneud diagnosis, a darparu triniaeth ac ôl-driniaeth canserau a fydd o fudd i gleifion, ar gael yn fuan.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Cyhoeddi cynllun manwl o sut y caiff gwasanaethau genomeg cancer eu darparu mewn ffordd deg, amserol ac effeithiol yng Nghymru.
- ✓ Bydd sefydliadau gofal iechyd yn cydweithio i sicrhau y gall gwasanaethau gefnogi'r datblygiadau mewn profion genomig, yn enwedig ym maes gwasanaethau patholeg.

7 Gofal i'r cleifion hynny na ellir gwella'u canser (Gofal Lliniarol a Gofal Diwedd Oes)

I gleifion sy'n byw gyda chanser nad oes modd ei wella neu sy'n agosáu at ddiwedd eu hoes oherwydd canser, gall gofal personol unigol wneud gwahaniaeth enfawr i ansawdd eu bywyd.

Mae hyn yn bwysig ar gyfer rheoli symptomau, llesiant meddyliol a gofal cymdeithasol a seicolegol. Mae'n bwysig darparu gofal i deulu a ffrindiau hefyd. Mae gwasanaethau gofal lliniarol a gofal diwedd oes cefnogol yn cael eu harwain gan fwrdd GIG cenedlaethol penodedig, a elwir yn Fwrdd Gofal Diwedd Oes.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Bydd canllawiau cenedlaethol yn cael eu datblygu ar gyfer cleifion sy'n byw gyda chanser nad oes modd ei wella, neu sy'n marw o ganser. Dylai'r canllawiau hyn wella safonau a mynediad at y math hwn o ofal.

8 Cefnogi cleifion canser a gwella gwasanaethau (Gwella Profiad Claf)

Mae'n bwysig bod cleifion sy'n cael diagnosis o ganser yn cael yr holl wybodaeth sydd ei angen arnynt am eu salwch a'u bod yn cael eu cefnogi ar hyd y llwybr cyfan. Bydd hyn yn eu helpu i wneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth fel eu bod yn cael y gofal cywir ar eu cyfer hwy.

Dylai cleifion gael y cyfle i drafod eu credoau iechyd, eu pryderon, a'r dewisiadau sydd orau ganddynt er mwyn sicrhau bod y gofal maent yn ei dderbyn yn seiliedig ar eu hanghenion unigol. Dylid cofnodi hyn mewn cynllun gofal ysgrifenedig sy'n cael ei lunio ar y cyd a'i rannu â'r claf. Dylai pob claf canser yng Nghymru gael gweithiwr proffesiynol penodol y gall gysylltu ag ef (er enghraifft, nyrs neu weithiwr iechyd proffesiynol arall (gweithiwr allweddol)), i'w gefnogi a'i arwain at wasanaethau eraill megis cyngor a gwybodaeth am fudd-daliadau a sut i gael mynediad i ofal cymdeithasol.

Beth mae'r GIG yng Nghymru yn mynd i'w wneud i helpu?

- ✓ Bydd sefydliadau gofal iechyd yn cael eu cefnogi i gydweithio i sicrhau bod cleifion yn cael gofal sy'n seiliedig ar eu hanghenion unigol a'r hyn sy'n bwysig iddynt, drwy ganllawiau, offer, dogfennau a safonau cenedlaethol gwell.
- ✓ Bydd disgwyl i sefydliadau gofal iechyd sicrhau bod pob claf yn cael cyfle i ddweud wrthym beth aeth yn dda a beth allai fod wedi bod yn well.

9 Cydweithio i wella gwasanaethau (Galluogwyr System Gyfan Allweddol)

Mae sawl mater arall y mae angen eu gwella er mwyn gwneud i wasanaethau cancer a gofal cleifion weithio'n well.

Y Gweithlu

Cyfeirir at y bobl sy'n gweithio yn y GIG yng Nghymru sy'n darparu gofal a chymorth i gleifion â chanser fel y gweithlu. Mae angen i'r gwaith o gynllunio'r gweithlu fod yn well, gan gynnwys deall anghenion gweithlu'r dyfodol yn well a gwella mynediad i hyfforddiant i staff newydd a staff profiadol sy'n gweithio ym maes cancer.

Un o'r prif broblemau yn y gwasanaethau cancer yng Nghymru yw nad oes gennym bob amser ddigon o weithlu profiadol i ddarparu'r gofal sydd ei angen ar gleifion mewn modd amserol. Bydd sefydliad GIG Cymru, o'r enw Addysg a Gwella Iechyd Cymru, yn gweithio gyda gweddill y GIG yng Nghymru i ddatblygu cynlluniau i wneud y gweithlu'n fwy gwydn ac yn well yn yr hyn y maen nhw'n ei wneud. Bydd hyn weithiau'n golygu gweithio mewn ffyrdd gwahanol, yn fwy effeithlon a gan ddefnyddio technolegau newydd. Mae Addysg a Gwella Iechyd Cymru yn gyfrifol am gefnogi'r gweithlu presennol ond hefyd am hyfforddi a thyfu gweithlu'r dyfodol.

Hysbysrwydd a Gwybodaeth

Hysbysrwydd a gwybodaeth yw'r ffordd yr ydym yn casglu gwybodaeth am bobl yr effeithir arnynt gan ganser, a sut y rhennir yr wybodaeth hon rhwng sefydliadau gofal iechyd. Mae hyn yn cynnwys edrych ar dueddiadau i helpu i nodi lle mae pethau'n gwella neu feysydd sydd angen eu gwella.

Mae sefydliad GIG Cymru, o'r enw Iechyd a Gofal Digidol Cymru, yn gyfrifol am weithio gyda gweddill y GIG yng Nghymru i ddatblygu system gwybodaeth canser newydd a fydd yn ei gwneud yn bosibl i wybodaeth gael ei rhannu rhwng sefydliadau. Bydd hyn yn golygu bod yr wybodaeth am gleifion â chanser ar gael yn ehangach i'r gweithwyr proffesiynol sy'n gofalu amdanynt. Bydd data hefyd yn cael ei gasglu i ddangos pa mor dda y mae gwasanaethau canser yn cael eu darparu a lle mae ansawdd gofal yn amrywio ledled Cymru.

Ymchwil ac Arloesi

Mae ymchwil canser yn nodi achosion canser, ac yn helpu i ddatblygu cynlluniau newydd ar gyfer atal, gwneud diagnosis, trin a gwella o ganser. Mae Cynllun Ymchwil Canser wedi cael ei gyhoeddi yng Nghymru sy'n disgrifio'r hyn y mae angen ei gyflawni dros y blynyddoedd nesaf. Er mwyn gwella ansawdd gwasanaethau canser a chanlyniadau cleifion, mae angen buddsoddi mewn ymchwil canser. Mae hefyd yn gofyn am sicrhau bod gan fwy o gleifion yng Nghymru fynediad teg at ymchwil, er enghraifft recriwtio cleifion cymwys i gymryd rhan mewn treialon clinigol lle mae ganddynt fynediad i gyffuriau a thriniaethau sy'n cael eu profi o hyd.

Bydd sefydliadau gofal iechyd yn cydweithio â sefydliadau ymchwil canser ac elusennau i sicrhau bod y Cynllun Ymchwil Canser yn cael ei roi ar waith. Mae'n bwysig bod cleifion yng Nghymru yn cael mynediad gwell a thecach at dreialon ymchwil canser pan fo'r rhain yn briodol ac ar gael.

Ystyr arloesi yw rhoi technolegau newydd ar waith yn ymarferol a defnyddio ffyrdd newydd o weithio. Gall y rhain fod yn fwy effeithiol, yn fwy diogel neu'n fwy effeithlon. Bydd pob sefydliad gofal iechyd yn cydweithio i gyflawni'r Cynllun Gweithredu Arloesi a ddatblygwyd gan Lywodraeth Cymru, fel bod gan gleifion canser a'r staff sy'n gofalu amdanynt y dulliau, y technolegau, y prosesau a'r offer diweddaraf o ran y gofal a gynigir er mwyn darparu'r canlyniadau gorau.

10 Crynodeb

Mae'r cynllun hwn yn uchelgeisiol a bydd yn rhoi'r cyfrifoldeb ar bawb sy'n ymwneud â gofal cancer.

- ✓ Bydd yn cefnogi ac yn galluogi pobl i wella effaith y gofal a ddarperir gan y GIG yng Nghymru.
- ✓ Erbyn diwedd y cynllun, dylai fod yn bosibl gweld bod gwelliant mesuradwy wedi digwydd ym meysydd allweddol atal cancer, gwneud diagnosis, effeithiolrwydd triniaeth a phrofiad cleifion cancer yng Nghymru.

